

Nr	Document/ bijlage	Paragraaf	Blz	Vraag	Antwoord
1	Bijlage E Programma van Eisen v1.0	-	1	2) De controle van de accountant moet naast de regulier wettelijke eisen ook voldoen aan een aantal specifieke zaken, te weten: - o Accountantsprotocol cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 (versie januari 2020). In dit document is de toetsing op Europese aanbestedingsrichtlijnen niet (meer) opgenomen. De RvT heeft echter aangegeven dat deze toets gehandhaafd dient te worden als onderdeel van de interimcontrole. - o Rapport van feitelijke bevindingen met betrekking tot de prestatieverantwoording. Hiervoor wordt verwezen naar artikel 2.27, tweede lid van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid genoemde rapport van feitelijke bevindingen over de prestatieverantwoording. - o Verantwoording dient te voldoen aan de Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap Waaruit bestaat de toets op Europese aanbestedingsrichtlijnen als onderdeel van de interim-controle en welke toetspunten bevat deze toets? Wordt een dergelijke toets enkel ten tijde van de interim-controle uitgevoerd en niet bij de jaareindecontrole?	Op basis van een spendanalyse wordt vastgesteld of de bestedingen voldoen aan de EU aanbestedingsgrenzen. Daarnaast wordt van enkele afgeronde aanbestedingsprocedures in het lopende boekjaar het proces getoetst aan de hand van de EU aanbestedingsrichtlijnen. De toetsing van het proces vindt tijdens de interim controle plaats. De beoordeling van de spendanalyse vindt tijdens de interim en de eindejaarscontrole plaats.
2	Bijlage E Programma van Eisen v1.0	-	1	1) Tot de scope van de Opdracht behoort de volgende dienstverlening: - o de controle op de jaarrekening inclusief het beoordelen en toetsen van de interne procedures om na te gaan of risico's adequaat worden beheerst en het toetsen van de interne procedure en uitwerking ten aanzien van Europese aanbestedingen; - o de natuurlijke adviesfunctie. Hier staat benoemd dat de scope van de Opdracht tevens bestaat uit: - het beoordelen en toetsen van de interne procedures om na te gaan of risico's adequaat worden beheerst; en - het toetsen van de interne procedure en uitwerking ten aanzien van Europese aanbestedingen. Hoe en in welk accountantsproduct heeft uw voorgaande accountant een uitspraak gedaan ten aanzien van voorgaande punten?	De bevindingen worden in de managementletter en het accountantsverslag vastgelegd.
3	Uitnodiging tot inschrijving	-		Het maximale aantal bladzijde is ons niet duidelijk. Is dit 5 of 6 bladzijden?	Het juiste, maximale aantal woorden voor Wens 1 - Controleaanpak is 3.000 woorden.
4	Uitnodiging tot inschrijving	-		De uitleg bij de prijs is ons niet helder in relatie tot het prijsformulier. De verrekentarieven voor additionele werkzaamheden worden op het prijsformulier meegenomen in de vaste prijs. Dit lijkt ons niet juist. Kunt u dat bevestigen?	Bij de vaste prijs, de aanneemsom onder A., worden uurtarieven en fictieve aantallen uren voor additionele opdrachten opgeteld, tot een totale inschrijfprijs. De aanneemsom onder A is een vaste prijs. De uurtarieven worden gehanteerd voor additionele opdrachten, waarvoor separaat opdracht wordt verstrekt. De onder B. vermelde aantallen uren voor de additionele opdrachten betreffen fictieve aantallen, om de uurtarieven (in beperkte mate) mee te laten wegen in de totale inschrijfprijs.
5	Uitnodiging tot inschrijving	-		Er wordt gesproken over een 3e kerncompetentie. Deze zin is niet afgemaakt. Is er sprake van een 3e kerncompetentie?	De zin bij punt 3 komt te vervallen. Er zijn twee kerncompetenties. Ook zijn er op het referentieformulier eveneens twee kerncompetenties weergegeven.
6	Uitnodiging tot inschrijving	-		Heeft u ambities om het jaarrekeningtraject verder te vervroegen? Zo ja, welke periode?	Nee, de periode zoals in het programma van eisen zijn opgenomen blijven voor de contractperiode gelden.
7	Uitnodiging tot inschrijving	-		Kunt u ons inzicht geven in de belangrijkste IT systemen welke gebruikt worden?	Naturalis maakt gebruik van AFAS voor de financiële- en personeelsadministratie, Recreatex voor ticketing, Eijsink voor de museumwinkel en Smart Event Manager voor evenementen en de verhuur aan derden.
8	Uitnodiging tot inschrijving	-		Heeft u huidige accountant bij de uitvoering van zijn werkzaamheden meerwerk? Zo ja, op welke onderdelen zit dit meerwerk	Bij de controle over het boekjaar 2020 is geen meerwerk uit hoofde van de overeenkomst door de accountant gedeclareerd.
9	Uitnodiging tot inschrijving	-		Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten voor de organisatie?	In managementletter over het boekjaar 2020 zijn geen cruciale bevindingen vastgesteld.
10	Uitnodiging tot inschrijving	-		Is er spraken van een verbijzonderde interne controlefunctie (of auditfunctie)? Zo ja, hoe is deze georganiseerd?	Naturalis heeft geen bijzondere interne controlefunctie of auditfunctie.
11	Uitnodiging tot inschrijving	-		Graag ontvangen wij de meest recente rapportage	
				Graag ontvangen wij een organogram.	Het Organigram is bijgevoegd.

Nota van inlichtingen 1 d.d. 4 oktober 2021
behorende bij de aanbesteding Accountantsdiensten ten behoeve van Naturalis Biodiversity Center

12	Uitnodiging tot inschrijving	-		Graag ontvangen wij eventuele separate IT-rapportages.	Naturalis heeft geen separate IT-rapportage. De bevindingen inzake de ICT maken onderdeel uit van de managementletter.
13	Uitnodiging tot inschrijving	-		Graag ontvangen wij de managementletter 2020 (2021 indien beschikbaar), het verslag van bevindingen bij de jaarrekening 2020.	Naturalis kan in verband met de vertrouwelijkheid geen managementletters verstrekken. In 2020 zijn geen cruciale bevindingen vastgesteld.
14	concept ovk 11 blz 6	artikel 11	6	De hoogte van de aansprakelijkheid dient een weerspiegeling te zijn van de relatie tussen partijen, van het feit dat Deloitte voor de correcte uitvoering van de opdracht mede afhankelijk is van de tijdige en volledige medewerking, informatievoorziening en besluitvorming door de klant en van de in de markt gebruikelijke voorwaarden, mede gelet op de vergoeding die Opdrachtnemer normaliter voor de te verrichten werkzaamheden in rekening zal brengen (de fees zijn bijvoorbeeld mede gebaseerd op het feit dat de risico's die voor Opdrachtnemer uit de opdracht kunnen voortvloeien tot een bepaald niveau zijn beperkt). Wij stellen voor aansluiting te zoeken bij variant 2 van de Model Algemene voorwaarden NBA - versie 2017, waarbij gekozen is voor het opnemen van een maximum dat gerelateerd is aan het honorarium voor een opdracht. In dat kader zijn ook twee extra definities opgenomen aan het begin van de NBA voorwaarden. Kunt u daarmee instemmen? Zo nee, waarom niet?	Daar stemmen wij niet mee in. De gestelde verzekerde bedragen zijn prima verzekeraar in de markt en niet ongebruikelijk.
15	concept ovk 9.7 blz 5	concept ovk 9.7 blz 5		Wij kunnen niet op voorhand instemmen met de overdracht of het zonder tussenkomst of toestemming (laten) gebruiken van onze adviezen. Wij stellen voor de bepaling te vervangen door de volgende bepaling: "Wederpartij behoudt alle intellectuele eigendomsrechten van alle door haar geleverde Prestaties en verleent aan Opdrachtgever een eeuwigdurend, wereldwijd, niet-exclusief recht tot gebruik van de Prestatie voor het doel waarvoor de Prestatie is geleverd. Uitgangspunt daarbij is dat de Prestatie voor dat doel gebruikt kan worden binnen de organisatie van Opdrachtgever, tenzij anders overeengekomen en vastgelegd in de Overeenkomst. Opdrachtgever zal de Prestatie niet aan derden verstrekken, behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van Wederpartij." Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, waarom niet?	Daar kunnen wij mee instemmen. Artikel 9.7 wordt in de definitieve overeenkomst overeenkomstig uw voorstel aangepast.
16	concept ovk. 6.8. blz 4	concept ovk. 6.8. blz 4		Uit deze bepaling volgt dat bij een verzuim van de betalingsverplichting door Naturalis druk wordt uitgeoefend op de opdrachtnemer. Dit is bij accountantsdiensten niet acceptabel. De beroepsregels die op accountants van toepassing zijn eisen namelijk een objectieve en volledig onafhankelijke functievervulling door de accountant. Wij stellen voor artikel 6.8 te laten vervallen. Kunt u hiermee instemmen? Zo nee, waarom niet?	Daar kunnen wij mee instemmen. Artikel 6.8 wordt geschrapt in de definitieve overeenkomst.
17	concept ovk 4.3. blz 3	concept ovk 4.3. blz 3		Uit deze bepaling volgt dat Opdrachtgever gerechtigd is de prestaties te beoordelen op volledige, correcte en tijdige uitvoering en op basis daarvan de beslissing neemt om wel of niet voor de Diensten te betalen. Dit heeft tot gevolg dat Opdrachtgever invloed kan uitoefenen op de Diensten van Opdrachtnemer en daarmee ook op de inhoud van de door Opdrachtnemer af te geven accountantsrapporten en -verklaringen. Dit is bij accountantsdiensten niet acceptabel. De beroepsregels die op accountants van toepassing zijn eisen namelijk een objectieve en volledig onafhankelijke functievervulling door de accountant en verhinderen een formele invloed van de Opdrachtgever. Wij stellen daarom voor artikel 4.3 te laten vervallen. Kunt u daarmee instemmen? Zo nee, waarom niet?	Daar kunnen wij niet mee instemmen. Indien bijvoorbeeld de prestaties door omstandigheden binnen de invloedssfeer van Opdrachtnemer slechts gedeeltelijk geleverd zijn, dan wenst Opdrachtgever het recht voor te behouden ook een deel van de Diensten te betalen. Dat staat een objectieve en volledig onafhankelijke functievervulling door de accountant naar mening van Opdrachtgever niet in de weg. Een accountant die niet meer objectief en volledig onafhankelijk functioneert als Opdrachtnemer niet geleverde Diensten niet betaalt, zou niet volgens zijn of haar eigen beroepsregels handelen.
18	Bijlage 1 – verantwoording 2020	2	74	In de controleverklaring van de onafhankelijke accountant wordt in de paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden verwezen naar pagina 45 in de jaarrekening. Op deze pagina is dit echter niet opgenomen. Wordt de paragraaf bovenaan pagina 43 bedoeld die uitsluitend verwijst naar het bestuursverslag paragraaf 3.5?	In het controleverklaring had pagina 43 moeten staan.
19	Bijlage 1 – verantwoording 2020	11	51	In 2020 is het MJOP volledig herzien. Op welke wijze is het MJOP tot stand gekomen en welke externe partij is hierbij betrokken geweest?	Het MJOP is in overleg met de afdeling Vastgoed van Naturalis door het extern adviesbureau Helix Technisch Advies opgesteld.
20	Uitnodiging tot inschrijving	6.3.1	23	Kunt u aangeven welke (voor de controle relevante) applicaties er binnen uw organisatie gebruikt worden. Zodat we de wens "de wijze waarop data-analyse is verankerd in de toegepaste controle-aanpak" zo concreet mogelijk in het voorstel uit kunnen werken.	Naturalis maakt gebruik van AFAS voor de financiële- en personeelsadministratie, Recreatex voor ticketing, Eijsink voor de museumwinkel en Smart Event Manager voor evenementen en de verhuur aan derden.
21	Uitnodiging tot inschrijving	6.3.1	23	Wat wordt bedoeld met de deelzin tussen haakjes "binnen het onderwijs" bij de 5 ^e bullet?	Deze zinsnede tussen haakjes komt te vervallen.
22	Uitnodiging tot inschrijving	3.1	8	Gesproken wordt over eventuele overige additionele controleopdrachten en fiscaal advies. Is er sprake van terugkerende opdrachten dan wel opdrachten die voor 2022 al op de planning staan waar we rekening mee kunnen houden?	Er staan voor 2022 geen additionele opdrachten gepland.
23	Uitnodiging tot inschrijving	3.4	9	Kunt u met het oog op een dynamische controleaanpak aangeven of u al concrete verwachtingen hieromtrent heeft waarmee we rekening kunnen houden in ons voorstel?	We hebben momenteel geen specifieke verwachtingen op dit punt en we verwijzen naar het Programma van Eisen.
24	Uitnodiging tot inschrijving	6.3.1	23	Wat vond u het prettigst aan de samenwerking met de voorgaande accountant waarvan u wilt dat de opvolgend accountant hier zeker ook mee doorgaat. En juist het minst prettig?	De ervaringen met onze huidige accountant vinden wij niet relevant voor de nieuwe contractperiode. De werkzaamheden van onze huidige accountant zijn in de afgelopen contractperiode naar wens verlopen.

25	Uitnodiging tot inschrijving	5.3.3.	20	Kerncompetentie 3 is niet aangevuld op deze pagina en komt ook niet terug in bijlage C – referentieformulier. Betekent dit dat er sprake is van twee kerncompetenties in plaats van 3?	Zie het antwoord op vraag 5.
26	Uitnodiging tot inschrijving	6.3.2	23	Voor de beschrijving van wens 1 geeft u aan dat deze maximaal 5 pagina's A4 mag bedragen. In de alinea daaronder spreekt u over maximaal 3000 woorden (ca 6 A4) voor de controleaanpak. Betekent dit dat u voor wens 1 in totaal maximaal 11 pagina's wilt ontvangen?	Zie het antwoord op vraag 3.
27	Uitnodiging tot inschrijving	6.3	23	Tellen eventuele voorblad, tussenpagina's en achterpagina van het voorstel mee in het maximum aantal pagina's?	Deze tellen niet mee in het aantal pagina's of aantal woorden.
28	Algemeen			Kunnen wij inzage krijgen in de management letter en het accountantsverslag?	Naturalis kan in verband met de vertrouwelijkheid geen managementletters of accountantsverslagen verstrekken. In 2020 zijn geen cruciale bevindingen vastgesteld.
29	Uitnodiging tot inschrijving	4.10	15	Algemene Inkoopvoorwaarden. Bij de stukken heeft u de Algemene Inkoopvoorwaarden Naturalis gevoegd en aangegeven wordt dat deze voorwaarden van toepassing zullen zijn op de opdracht. Deze inkoopvoorwaarden zijn niet noodzakelijkerwijs geschikt voor de gevraagde dienstverlening, zijnde de wettelijke accountantscontrole. Bovendien valt het ons op dat de inkoopvoorwaarden niet geheel aansluiten bij de inhoud van de overeenkomst op verschillende punten (zoals ingebrekestelling en verzuim). Wij hebben eigen algemene voorwaarden, waaronder wij opdrachten tot de statutaire controle van de jaarrekening uitvoeren. Deze voorwaarden zijn gebaseerd op het Model Algemene Voorwaarden van de Nederlandse Beroepsorganisatie voor Accountants (NBA) en derhalve geschreven specifiek voor accountantsdiensten (waaronder) jaarrekeningcontroles. Kunt u derhalve instemmen met het op de overeenkomst van toepassing verklaren van de eigen algemene voorwaarden van de accountant? Indien u hiermee niet kunt instemmen, kunt u dan akkoord gaan met het van toepassing verklaren van het Model Algemene Voorwaarden van de NBA (in ons geval variant 2, voor de grotere kantoren)? https://www.nba.nl/globalassets/tools-en-voorbeelden/model-algemene-voorwaarden/6-model-av-variant-2-nl.doc .	Hier gaan wij niet mee akkoord. De toepassing van de Algemene inkoopvoorwaarden van Naturalis wordt gehandhaafd, met inachtneming van de wijzigingen in deze nota van inlichtingen.
30	Bijlage F – Concept OVK	5.2, 5.7 en 5.8	3	Verklaring van geen fouten. Artikel 5.2 lijkt ons niet passend, aangezien de door Naturalis te verstrekken gegevens nu juist onderdeel zijn van het onderzoek dat ten grondslag ligt aan de accountantscontrole. Op dezelfde wijze zijn artikelen 5.7 en 5.8 ongeschikt voor de overeenkomst inzake accountantsdiensten. Kunt u deze artikelen uit de overeenkomst verwijderen?	De artikelen 5.2, 5.7 en 5.8 worden in de definitieve overeenkomst geschrapt.
31	Bijlage F – Concept OVK	5.4-5.5	3	IT-dienstverleners. Artikel 5 bevat een geheimhoudingsverplichting ten aanzien van informatie die wij ontvangen in het kader van de opdracht. Op grond van de op onze organisatie toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving (o.a. Wta en VGBA) hebben wij uw uitdrukkelijke toestemming nodig om de betreffende informatie te mogen delen met IT (cloud) dienstverleners. Voor (de uitvoering van) haar dienstverlening maakt opdrachtnemer gebruik van cloud-toepassingen, e- mailproviders en andere ondersteunende IT (cloud) dienstverleners, onder meer voor onze document managementsystemen, waarbij dossiers en (klant)informatie worden opgeslagen in de cloud. Voor de zeer beperkte gevallen dat deze IT (cloud) dienstverleners, in verband met noodzakelijke technische ondersteuning, beperkte inzage hebben in de vertrouwelijke (klant)informatie, gelden strikte geheimhoudingsafspraken. Voor de goede orde benadrukken wij dat de ondersteuning van onze interne bedrijfsprocessen door betreffende IT (cloud) dienstverleners noodzakelijk is voor de uitvoering van onze dienstverlening, waarbij wij verantwoordelijkheid aanvaarden voor de inzet van deze IT (cloud) dienstverleners en de (de handhaving van de) vertrouwelijkheid van de (klant)informatie. Op grond van het voorgaande verzoeken wij u onderstaand tekstvoorstel op te nemen in de te sluiten overeenkomst. Zonder uw uitdrukkelijke toestemming kunnen wij de werkzaamheden niet uitvoeren. Kunt u op basis van het voorgaande akkoord gaan met het opnemen van onderstaande bepaling in de overeenkomst? "Ten behoeve van (de uitvoering van) de Opdracht kunnen Opdrachtgever en Opdrachtnemer door middel van elektronische middelen met elkaar communiceren en/of gebruik maken van elektronische opslag (waaronder cloud-toepassingen), waarbij het Opdrachtnemer is toegestaan vertrouwelijke informatie te verstrekken aan IT (cloud) dienstverleners, op basis van vertrouwelijkheid en uitsluitend ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van Opdrachtnemer. Opdrachtnemer blijft jegens Opdrachtgever verantwoordelijk voor de geheimhouding van de vertrouwelijke informatie door de betreffende IT (cloud) dienstverleners."	Hier kunnen wij mee akkoord gaan. Artikel 5.4 en 5.5 worden in de definitieve overeenkomst aangepast overeenkomstig uw tekstvoorstel.

32	Bijlage F – Concept OVK	5.4	3	Persoonlijke geheimhoudingsverklaring personeel. In het kader van goed werkgeverschap wensen wij te voorkomen dat onze medewerkers zich rechtstreeks, derhalve op persoonlijke titel verplichten jegens onze cliënten. Wij gaan immers de opdrachten aan met onze cliënten en niet onze medewerkers. Bovendien wekt een individuele, op persoonlijke titel door de medewerker getekende geheimhoudingsverklaring de foutieve indruk dat de betreffende medewerker op persoonlijke titel zou kunnen worden aangesproken op het schenden van de geheimhoudingsverplichtingen. Op grond van artikel 6:661 lid 1 BW in combinatie met artikel 6:76 en 6:170 BW kan de werknemer niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die ontstaat in het kader van diens werkzaamheden voor de werkgever (tenzij sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid, in welk geval de werknemer kan worden aangesproken op basis van onrechtmatige daad). Het op persoonlijke titel laten tekenen van een geheimhoudingsverklaring door de in te zetten medewerker(s) is derhalve in strijd met de wet(systematiek). Daarbij geldt dat onze medewerkers reeds bij indienstreding een geheimhoudingsverklaring ondertekenen, waarin ook de geheimhoudingsplicht ten aanzien van cliënt-gegevens wordt gewaarborgd. Daarnaast is onze organisatie, evenals onze werknemers, tot geheimhouding verplicht op grond van de wet en/of beroepsregels. Wij verzoeken u dan ook dringend om het vereiste voor het persoonlijk ondertekenen door onze medewerkers van een persoonlijke geheimhoudingsverklaring buiten toepassing te laten.	Zie ook het antwoord op vraag 31. Artikel 5.4 wordt in de definitieve overeenkomst geschrapt.
33	Bijlage F – Concept OVK	7.3	4	Inzage arbeidsrechtelijke afspraken door bevoegde instanties. Artikel 7.3 bepaalt dat opdrachtnemer desgevraagd en onverwijld toegang dient te verschaffen aan bevoegde instanties tot de arbeidsvoorwaardelijke afspraken en meewerkt aan controles, audits of loonvalidatie. Wij zouden hier graag aan toevoegen dat een en ander enkel zal geschieden indien daarvoor een wettelijke basis bestaat. Gelet op het voorgaande, kunt u instemmen met het vervangen van artikel 7.3 door de volgende bepaling? <i>"Artikel 53.3 van de ARBIT-2018 is niet van toepassing en wordt vervangen door de volgende bepaling: Opdrachtnemer werkt mee aan het verschaffen van informatie met betrekking tot arbeidsvoorwaardelijke afspraken aan bevoegde instanties, indien en voorzover daarvoor een wettelijke basis bestaat."</i>	Daar gaan wij mee akkoord. Artikel 7.3 van de definitieve overeenkomst wordt aangepast naar: "Opdrachtnemer werkt mee aan het verschaffen van informatie met betrekking tot arbeidsvoorwaardelijke afspraken aan bevoegde instanties, indien en voorzover daarvoor een wettelijke basis bestaat."
34	Bijlage F – Concept OVK	7.4	4	Inzage arbeidsrechtelijke afspraken door opdrachtgever. In artikel 7.4 is opgenomen dat opdrachtnemer desgevraagd en onverwijld aan opdrachtgever toegang verschaft tot de in lid 2 genoemde arbeidsvoorwaardelijke afspraken als opdrachtgever dit noodzakelijk acht in verband met het voorkomen van of behandeling van een loonvordering aangaande verrichte arbeid ten behoeve van het verrichten van de Opdracht. Wij zouden hier graag aan willen toevoegen dat een en ander enkel zal geschieden indien daarvoor een wettelijke basis bestaat. Gelet op het voorgaande, kunt u instemmen met het vervangen van artikel 7.4 door de volgende bepaling? <i>"Indien Opdrachtgever zich geconfronteerd ziet met een (dreigende) loonvordering, zullen Opdrachtnemer en Opdrachtgever in overleg treden over (de verstrekking door Opdrachtnemer van) de informatie aangaande de arbeidsvoorwaardelijke aanspraken die voor Opdrachtgever in dit verband redelijkerwijs noodzakelijk is."</i>	Daar gaan wij mee akkoord. Artikel 7.4 van de definitieve overeenkomst wordt overeenkomstig uw voorstel aangepast.
35	Bijlage F – Concept OVK	7.5	5	Kettingbeding. Om de redenen als aangegeven ten aanzien van artikel 7.3 en 7.4 kunnen wij enkel instemmen met de in artikel 7.5 opgenomen doorgeefplicht indien artikel 7.3 en 7.4 worden aangepast conform ons verzoek. Derhalve het verzoek om, indien u niet instemt met de aanpassingen van artikel 7.3 en 7.4, artikel 7.5 uit de (Raam)overeenkomst te verwijderen.	Artikel 7.5 blijft gehandhaafd, gelet op de antwoorden op vraag 33 en 34.

36	Bijlage F – Concept OVK	11	6	Aansprakelijkheid. In onze beroepsgroep is het gebruikelijk de aansprakelijkheid te beperken waarbij de maximum aansprakelijkheid in redelijke verhouding staat tot het met de opdracht gemoede honorarium. Wij wijzen in dit kader naar Voorschrift 3.9 D van de Gids Proportionaliteit die in juni 2020 door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is uitgebracht. Dit Voorschrift 3.9 D bepaalt dat de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer gelimiteerd dient te zijn, waarbij de aansprakelijkheidsbeperking die in de betreffende branche gebruikelijk is in acht dient te worden genomen. In dat kader geldt het Model Algemene Voorwaarden van de NBA dat bedoeld is voor de grote accountantskantoren, welk Model voorziet in de gebruikelijke aansprakelijkheidsbeperking van 3 maal het jaarhonorarium bij controle opdrachten (zie: https://www.nba.nl/globalassets/tools-en-voorbeelden/model-algemene-voorwaarden/6-model-av-variant-2-nl.doc). De beperking van de aansprakelijkheid als opgenomen in artikel 11(.2) van de conceptovereenkomst sluit hier niet bij aan, omdat sprake is van een beperking van de aansprakelijkheid op basis van een op voorhand vastgesteld bedrag, als gevolg waarvan de maximale aansprakelijkheid afhankelijk van de opdrachtwaarde, velen malen hoger is dan de aansprakelijkheidsbeperking die in onze branche gebruikelijk is. Wij stellen met in acht neming van het voorgaande voor om onderstaande, marktconforme, bepaling in de overeenkomst op te nemen (conform de aansprakelijkheidsbeperking in voornoemd Model Algemene Voorwaarden van de NBA), ter vervanging van artikel 11. Kunt u hiermee akkoord gaan? <i>“Opdrachtnemer zal zijn werkzaamheden naar beste kunnen verrichten en daarbij de zorgvuldigheid in acht nemen die van hem mag worden verwacht. Indien een fout wordt gemaakt doordat opdrachtgever aan opdrachtnemer onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, is opdrachtnemer voor de daardoor ontstane schade niet aansprakelijk. De totale aansprakelijkheid van opdrachtnemer jegens opdrachtgever voor eventuele fouten die bij zorgvuldig handelen door opdrachtnemer zouden zijn vermeden, is beperkt tot maximaal driemaal het bedrag van het honorarium dat opdrachtgever heeft betaald en/of nog verschuldigd is voor de onder de opdracht verrichte specifieke werkzaamheden waaruit de fouten voortvloeien. Indien de opdracht een langere doorlooptijd heeft dan twaalf maanden, dan is de totale aansprakelijkheid in het kader van de opdracht beperkt tot maximaal driemaal het bedrag van het honorarium dat opdrachtgever aan opdrachtnemer heeft betaald en/of nog verschuldigd is over de laatste twaalf maanden voor de onder de opdracht verrichte specifieke werkzaamheden waaruit de fouten voortvloeien. Samenhangende fouten worden daarbij</i>	Zie het antwoord op vraag 14. Wij gaan niet akkoord met uw voorstel. De aansprakelijkheid is niet ongelimiteerd, noch ongebruikelijk in de markt.
37	Bijlage F – Concept OVK	15	7	Intellectuele eigendom. Artikel 15 is vanwege de specifieke aard van de accountantscontrole en de beroepsregels voor accountants niet uitvoerbaar. Dit artikel brengt mee dat de opdrachtgever het (intellectuele) eigendomsrecht verkrijgt op de resultaten van de opdracht en dat opdrachtnemer terzake afstand doet van zijn persoonlijkheidsrechten (daaronder valt het recht om op te treden tegen eventuele bewerking/aanpassing van het product). Wij kunnen het intellectuele eigendomsrecht niet overdragen. Indien het intellectuele eigendomsrecht van de door de accountant ontwikkelde producten aan de opdrachtgever overgedragen zou worden, brengt dat mee dat de opdrachtgever het recht heeft de accountantsverklaring van opdrachtnemer te bewerken/aan te passen en te exploiteren. Een accountantsverklaring is daarmee niets waard omdat deze dan zou kunnen worden veranderd. Gezien het karakter van een accountantsverklaring en het maatschappelijk belang daarvan, kan het niet zo kan zijn dat de opdrachtgever gerechtigd is om accountantsverklaringen aan te passen en (voorts) vrijelijk te verspreiden. Nota bene; wij dragen vanuit onze discipline de vaktechnische verantwoordelijkheid voor onze verklaringen en overige rapportages. Wij kunnen deze verantwoordelijkheid uiteraard niet dragen als wij de rechten op onze verklaringen overdragen. Een gebruiksrecht van de opdrachtgever op onze rapportage zou op dit punt voldoende moeten zijn, onder verwijzing naar de laatste 2 zinnen van de Gids Proportionaliteit die in juni 2020 door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is uitgebracht. Kunt u derhalve akkoord gaan met het ter vervanging van artikel 15 opnemen van de volgende bepaling in de overeenkomst? <i>“(Intellectuele) eigendomsrechten die reeds voor de datum van deze overeenkomst aan de Opdrachtgever of de Opdrachtnemer in eigendom toebehoorden (of aan één van hen in licentie zijn gegeven) blijven aan de oorspronkelijke bezitter (c.q. aan de licentiegever) toebehoren. De Opdrachtnemer behoudt zich alle rechten van (intellectuele) eigendom voor met betrekking tot de producten van de geest welke hij gebruikt of heeft gebruikt en/of ontwikkelt en/of heeft ontwikkeld in het kader van de uitvoering van de opdracht, en ten aanzien waarvan hij de auteursrechten of andere rechten van (intellectuele) eigendom heeft of geldend kan maken. Opdrachtgever heeft het recht de resultaten van de opdracht te gebruiken voor zijn eigen intern gebruik, voor zover passend binnen het doel van de opdracht.”</i>	Zie het antwoord op vraag 15. Artikel 9.7 wordt aangepast conform het voorstel in de vraagstelling in vraag 15.

38	Bijlage G – Concept WOVK	1.2		Een verlenging van de gestanddoening van de inschrijving gedurende een jaar van de overeenkomst is een lange tijd, waarin veel kan veranderen. Opdrachtnemer acht een eenzijdige wachtkamerconstructie daarom over het algemeen niet wenselijk, omdat het mogelijk is dat na gunning van de opdracht de situatie van Opdrachtnemer wijzigt. Het kan namelijk voorkomen dat een vennootschap die gelieerd is aan Opdrachtnemer advieswerkzaamheden uitvoert voor de Opdrachtgever, waardoor Opdrachtnemer de opdracht niet meer kan uitvoeren i.v.m. de onafhankelijkheid. Bovendien is het vrijwel onmogelijk om voor een lange periode hetzelfde team als genoemd in de inschrijving beschikbaar te houden. Daarnaast kan er bij een beroep op deze overeenkomst na aanvang van de werkzaamheden door de partij(en) aan wie in eerste instantie gegund is, sprake zijn van een nieuwe situatie die mogelijk als "wezenlijke wijziging" moet worden gekwalificeerd en in dat geval zou de raamovereenkomst opnieuw moeten worden aanbesteed met inachtneming van de gewijzigde omstandigheden (looptijd/overdrachtswerkzaamheden/etc). De offerte zou dan ook niet meer één-op-één van toepassing zijn. Kunt u hier rekening mee houden in die zin dat aan de voorwaarden voor het gebruik van de wachtkamerconstructie wordt toegevoegd (a) dat de Opdrachtnemer niet gehouden is hetzelfde team ter beschikking te stellen (uiteraard wel vergelijkbaar), (b) dat een beroep op de wachtkamerovereenkomst door Opdrachtnemer kan worden geweigerd i.v.m. strijd met de onafhankelijkheid en (c) dat geen beroep op de wachtkamerovereenkomst kan worden gedaan in geval van een wezenlijke wijziging?	Wij gaan akkoord met uw voorgestelde toevoegingen. Deze zullen aan de definitieve wachtkamerovereenkomst worden toegevoegd.
39	Bijlage H – Algemene Inkoopvoorwaarden	9		Zie onze vraag over artikel 15 van de concept overeenkomst.	Zie het antwoord op vraag 37, waaraan in de vraagstelling vermoedelijk naar gerefereerd wordt.
40	Uitnodiging tot inschrijving Accountantsdiens ten NCB v1.0	4.2	10	Dienstverlening is mensenwerk. Daarin vinden wij persoonlijk contact en persoonlijke commitment belangrijk. Bestaat in het aanbestedingstraject - naast de presentatie van het voorstel dienstverlening - de mogelijkheid tot een persoonlijke kennismaking met de sleutelfiguren uit de organisatie? Naast de persoonlijke kennismaking biedt dit de gelegenheid om de organisatie beter te leren kennen om daarmee het voorstel voor dienstverlening volledig te kunnen toespitsen op de kenmerken van uw organisatie.	De aanbestedingsprocedure laat hier helaas geen ruimte voor.
41	Uitnodiging tot inschrijving Accountantsdiens ten NCB v1.0 en Inschrijvingsbiljet	6.2	22	Onze ervaring leert ons dat een nieuwe accountant het eerste jaar de controle wordt geconfronteerd met een overschrijding in tijd en budget van 15-20% ten opzichte van een regulier budget zoals gevraagd in deze Aanbesteding. In de prijsbijlagen (Inschrijvingsbiljet) wordt daar geen rekening mee gehouden. Begrijpen wij goed dat transitiekosten verdisconteerd dienen te worden in de opgegeven tarieven? Zo ja, hoe borgt u daar de gelijkheid wanneer uw huidige accountant niet geconfronteerd wordt met deze kosten?	Transitiekosten dienen verdisconteerd te zijn in de opgegeven tarieven, en naar mening van de aanbestedende dienst, de door inschrijver gehanteerde, onderliggende algemene kosten of overhead. Bij veel aanbestedingen is er sprake van een zittende accountant, maar ook deze zal organisatiebreed te maken krijgen met nieuwe opdrachten die gewonnen worden, en de daarmee gepaard gaande implementatiekosten.
42	Uitnodiging tot inschrijving Accountantsdiens ten NCB v1.0	6.2	22	Kunt u aangeven wat de huidige urenbesteding en jaarlijkse kosten zijn voor de accountantscontrole (gesplitst naar jaarrekening en bijzondere verantwoordingen)?	Er wordt geen informatie over het contract met de huidige accountant verstrekt.
43	Algemeen / proces			Welke (voor de jaarrekeningcontrole relevante) IT systemen worden gebruikt?	Zie het antwoord op vraag 7.
44	Algemeen / proces			Wat is het oordeel van de huidige accountant omtrent de effectiviteit van de geautomatiseerde systemen zoals hiervoor benoemd? Kan volledig gesteund worden op het proces van wijzigingenbeheer, logische toegangsbeveiliging en backup/recovery?	De huidige accountant kan steunen op de geautomatiseerde systemen.
45	Algemeen / proces			We begrijpen dat de managementletter en het accountantsverslag van de huidige accountant geen openbaar karakter hebben. Wij zijn op grond van onze beroepsregels ook gehouden aan geheimhouding. Wij zien dat de managementletter en accountantsverslag van de huidige accountant in nationaal openbare en Europese aanbestedingsprocedures veelal ter beschikking worden gesteld. Kunt u de meest recente managementletter en accountantsverslag aan ons ter beschikking stellen om met de hierin benoemde relevante onderwerpen rekening te kunnen houden in onze inschrijving?	Naturalis kan in verband met de vertrouwelijkheid geen managementletters of accountantsverslagen verstrekken. In 2020 zijn geen cruciale bevindingen vastgesteld.
46	Programma van Eisen	Algemeen	2	In het Programma van Eisen is aangegeven: "Indien Naturalis dit wenst, zal Inschrijver deelnemen aan vergaderingen van toezichthoudende organen." Kunt u aangeven of u naast de standaard contact momenten (bespreken controleplan en bespreken accountantsverslag) nog specifieke andere contactmomenten wenst?	De partner en senior manager zijn jaarlijks aanwezig bij de bespreking van de managementletter en het accountantsverslag met toezichthoudende organen. Daarnaast bestaat de kans dat er (zeer) incidenteel overleg gewenst is met toezichthoudende organen.